

GUÍA DOCENTE
**PROCESOS PSICOLÓGICOS Y
DESARROLLO DE LA PERSONALIDAD (0-6)**

Coordinación: VERDÚ SURROCA, NOEMÍ

Año académico 2019-20

Información general de la asignatura

Denominación	PROCESOS PSICOLÓGICOS Y DESARROLLO DE LA PERSONALIDAD (0-6)			
Código	100702			
Semestre de impartición	1R Q(SEMESTRE) EVALUACIÓN CONTINUADA			
Carácter	Grado/Máster	Curso	Carácter	Modalidad
	Doble titulación: Grado en Educación Infantil y Grado en Educación Primaria	3	TRONCAL	Presencial
	Grado en Educación Infantil	3	TRONCAL	Presencial
	Doble titulación: Grado en Educación Infantil y Grado en Educación Primaria	3	TRONCAL	Presencial
	Grado en Educación Infantil	3	TRONCAL	Presencial
Número de créditos de la asignatura (ECTS)	6			
Tipo de actividad, créditos y grupos	Tipo de actividad	PRAULA	TEORIA	
	Número de créditos	1.8	4.2	
	Número de grupos	4	3	
Coordinación	VERDÚ SURROCA, NOEMÍ			
Departamento/s	PSICOLOGIA			
Información importante sobre tratamiento de datos	Consulte este enlace para obtener más información.			
Idioma/es de impartición	CATALÀ			
Horario de tutoría/lugar	Enric Brescó, Dilluns de 15h a 16h, Despatx. 0.06. Cofirmar tutoria per mail (enric@pip.udl.cat)			

Profesor/a (es/as)	Direcció electrònica\ndprofesor/a (es/as)	Créditos impartidos por el profesorado	Horario de tutoría/lugar
DO PATROCINIO CAVALCANTE, SILVIA LARISSE	silvia.cavalcante@udl.cat	7,2	
VERDÚ SURROCA, NOEMÍ	noemi.verdu@udl.cat	12,6	

Objetivos académicos de la asignatura

- Conèixer els marcs teòrics i serveis de l'atenció primerenca.
- Relacionar les característiques de l'etapa amb la creació de situacions educatives que situin l'etapa com a preventiva.
- Dissenyar propostes d'intervenció basades en la movilització de processos cognitius que permetin aprendre als alumnes en aquesta etapa en interacció.
- Conèixer i concretar diferents estratègies organitzatives i didàctiques que promoguin el desenvolupament dels infants en aquesta etapa.
- Conèixer i saber aplicar recursos tecnològics en l'àmbit de l'Educació Infantil.
- Expressar i redactar adequadament les idees.

Competencias

- Conèixer els fonaments de l'atenció primerenca.
- Conèixer la dimensió pedagògica de la interacció amb els iguals i adults i saber promoure la participació en activitats col·lectives, el treball col·laboratiu i l'esforç individual.
- Dominar les TIC.
- Expressar-se correctament de forma oral i escrita.

Contenidos fundamentales de la asignatura

Grup Gestions Creatives

- Tema 1. Intervenció educativa i atenció primerenca.
 Tema 2. La dimensió pedagògica de la interacció entre iguals i amb els adults; la socialització.
 Tema 3. Les aptituds cognitives i el rol de la intel·ligència.
 Tema 4. Intervenció educativa en contextos heterogenis vers l'educació inclusiva.

Grup Infantil Tarda

- Tema 1. Intervenció educativa i atenció primerenca.
 Tema 2. La dimensió pedagògica de la interacció entre iguals i amb els adults; la socialització.
 Tema 3. Les aptituds cognitives i el rol de la intel·ligència.
 Tema 4. Intervenció educativa en contextos heterogenis vers l'educació inclusiva.

Grup Doble Grau

- Tema 1. Intervenció educativa i atenció primerenca.
 Tema 2. La dimensió pedagògica de la interacció entre iguals i amb els adults; la socialització.
 Tema 3. Les aptituds cognitives i el rol de la intel·ligència.
 Tema 4. Intervenció educativa en contextos heterogenis vers l'educació inclusiva.

Ejes metodológicos de la asignatura

La metodologia incorpora diferents dinàmiques i estratègies:

- Sessions de classe teòriques - pràctiques on s'alterna el treball informatiu amb pràctiques d'aula.
- Lectures, anàlisi de casos, fòrums, etc. Es realitzaran a l'aula i també a través del campus virtual.

- Sessions de tutoria individual i/o en grup per fer el seguiment de l'assignatura, aprofundir en els continguts i seguir l'elaboració dels treballs.

Plan de desarrollo de la asignatura

El pla de desenvolupament s'especificarà a l'aula i a través del campus virtual.

Sistema de evaluación

L'aprovat de la matèria s'obté a partir de la qualificació global de 5.

- **Es realitzarà una avaluació contínua;** Això permet conèixer el procés que fa cada estudiant per, quan sigui adequat, orientar-lo, demanar-li millores en les seves produccions, proporcionar-li material complementari, etc. Per tal de poder desenvolupar aquesta avaluació contínua **és del tot necessari que l'estudiant lliuri puntualment**, dins dels terminis assenyalats, les seves produccions o activitats. No s'acceptaran treballs incomplets i/o fora de termini.
  - Es realitzarà una prova individual al finalitzar l'assignatura
- A tenir en compte:**
- És un requisit indispensable la correcció lingüística i formal en les produccions escrites [1] (<http://www.fce.udl.cat/Recursos/guias/guiatreballs.pdf>). Els treballs amb més de 5 errors ortogràfics o presentats incorrectament es retornaran als estudiants. Aquests errors expressius o de presentació incorrecta repercutiran a la qualificació de la matèria.
  - Els treballs que es realitzin en el desenvolupament de la matèria incorporaran sempre una bibliografia i webgrafia on un mínim de 3 documents siguin de llibres i/o revistes científiques.
  - Les produccions dels alumnes han de ser originals: el [plagi](#) és motiu suficient per suspendre la matèria.

Bibliografía y recursos de información

Área, M. (2007). "Algunos principios para el desarrollo de buenas prácticas pedagógicas con las TICs en el aula". En: *Revista de Comunicación y pedagogía: Nuevas tecnologías y recursos didácticos*, ISSN 11367733, Nº 222, 2007 , pags. 4247

Ausubel, D.; Novak, J. i Hanesian, H. (1987). *Psicología educativa*. Mèxic: Trillas.

Beltrán, J.; Bueno, J.A. (1996). *Psicología de la educación*. Barcelona: Marcombo

Berger, K.S.; Thompson, R.A. (1997). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia*. Madrid: Panamericana.

BOLÍVAR, A. (2008). *Didáctica y Currículum: de la modernidad a la postmodernidad*. Ediciones Aljibe: Archidona.

Bronfenbrenner, U. (2002). *La ecología del desarrollo humano: experimentos en entornos naturales y diseñados*. Barcelona: Paidós.

Bruer, J.T (1995). *Escuelas para pensar. Una ciencia del aprendizaje en el aula*. Barcelona: Paidós / MEC

Castellví, P. (1997). *Psicología del Desarrollo*. Barcelona: Proa - Universitat Ramon Llull.

Ceballos, E.; Rodrigo, M.J. (1998). *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza.

Coll, C. et alt. (1993). *El constructivismo en el aula*. Barcelona: Graó.

Delval, J. A. (2002). *El desarrollo humano* . Madrid: Siglo XXI de España.

Domènech, A. ; Elies, G. i Martí, J. M. (2009) "Racons de joc i d'intercanvi i grupal com al projecte de la nostra comunitat educativa L'espai de l'escola es transforma". A, *Revista Guix*. <http://www.grao.com/revistas/guix-infantil/050-lacute-escola-infantil-a-lacute-america-latina/racons-de-joc-i-dacute-intercanvi-grupal-com-a-projecte-de-la-nostra-comunitat-educativa-lacute-espai-de-lacute-escola-es-transforma> [Consulta: 08.09.2011]

Duskin, R.; Papalia, D.; Wendkos, S. (2001). *Psicología del desarrollo*. Madrid: McGraw-Hill

Equip ICE de la UAB. Pissarra digital <http://blogs.uab.cat/icetecnologies/pissarra-digital> [Consulta: 06.09.2011]

Departament d'Ensenyament – Generalitat de Catalunya (2013). Informació i eines per a la gestió dels centres. En línia: <http://educacio.gencat.cat/portal/page/portal/Educacio/PCentrePrivat/PCPNormativa/PCPDocumentsOrganitzacioGestio/PCPDocuments> [Consulta: 14.09.2013]

Generalitat de Catalunya (2008). *Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 5216, pp. 61472 – 61484

Generalitat de Catalunya (2008). *Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil*. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 5216, pp. 68256 – 68272.

Ferreros, M.L. (1999). *Psicología infantil: de les 6 a los 12 años*. Barcelona: Tibidabo.

González, E.; Bueno, J.A. (2004). *Psicología de la educación y del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Editorial CCS.

Gutierrez, F. (2004). *Teorías del desarrollo cognitivo*. Madrid: McGraw-Hill.

ICASS (2010) Recull de procediments d'atenció directa per als centres desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP). Departament d'Acció Social i Ciutadania, Generalitat de Catalunya http://www20.gencat.cat/docs/dasc/01Departament/08Publicacions/Coleccions/Eines/Num_10/einesdeu.pdf [Consulta:

14/07/11]

LAFUENTE BENACHES, MJ & Cantero López, MJ (2010) Vinculaciones afectivas: apego, amistad y amor. Ed. Pirámide, biblioteca universitaria, Madrid.

López, F. (Coord.) (1999). *Desarrollo afectivo y social*. Madrid: Pirámide.

Marchesi, A. (Coord.) (2001): *Desarrollo psicológico y educación 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales*. Alianza. Madrid.

Ministerio de educación, política social y deporte (2008). *Guía de estándares de calidad en atención temprana*. Madrid: Patronato sobre la discapacidad, Gobierno de España.

Palacios, J.; Marchesi, A.; Coll, C. (1990). *Desarrollo psicológico y educación*. Tomo I: Psicología Evolutiva. Tomo II: Psicología de la Educación. Madrid: Alianza.

Perinat, A. (1988). *Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico*. Barcelona: UOC.

SÁNCHEZ HUETE, J: C. (Coord) (2008). *Compendio de Didáctica General*. Editorial CCS: Madrid

Santrock, J.W. (2003). *Psicología del desarrollo en la adolescencia*. Madrid: McGraw-Hill.

Servei d'Educació Inclusiva i de Coordinació de Programes Transversals (2009) *Aprende juntos per viure junts*. Pla d'acció 2008-2015. Departament d'Acció Social i Ciutadania, Generalitat de Catalunya. Edició: Servei de Comunicació i Publicacions <http://www.esplai.org/mirall/PDF/Aprende%20Junts.pdf> [Consulta: 14/07/11]

Stassen Berger, K. & Thompson, R. (1997) *Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia*. Ed. Medica panamericana, Madrid.

Stassenk, K.; Thomson, R. (1997). *Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia*. Madrid: Panamericana.

TEJADA, J. (2005). *Didáctica - Currículum. Diseño, desarrollo y evaluación curricular*. Davinci: Barcelona

Triadó, C.; Martínez, G.; Villar, F. (2000). *Psicología del desenvolupament: adolescència, maduresa i senectud*. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Trianes, M.V.; Gallardo, J.A. (Coord.) (1998). *Psicología de la educación y del desarrollo*. Madrid: Pirámide.

Webgrafia i revistes digitals:

- Advances in Cognitive Psychology <http://www.ac-psych.org/?id=2&rok=2007&issue=4>
- Applied Cognitive Psychology <http://www3.interscience.wiley.com/journal/4438/home?CRETRY=1&SRETRY=0>
- Ús metodològic de les pissarres digitals: <http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/td006/index.html>
- Iniciació a l'ús de la pissarra digital interactiva: <http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/td006/index.html>
- **Formació telemàtica específica eduCAT1x1 à Mòdul 3. La pissarra digital com a escenari de la interactivitat a l'aula:** <http://www.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/ts1x1/index-4.html>
- **Recursos TAC i estratègies per a l'Educació Infantil à Mòdul 2. La pissarra digital** <http://gregal.xtec.cat/formaciotic/dvdformacio/materials/tdei2/index-3.html>